

Briselē, 2021. gada 8. marts
REV3 – aizstāj 2020. gada 3. jūlija
paziņojumu (REV2)¹

PAZIŅOJUMS IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM

Apvienotās Karalistes izstāšanās UN ES NOTEIKUMI SABIEDRĪBU TIESĪBU JOMĀ

Kopš 2020. gada 1. februāra Apvienotā Karaliste ir izstājusies no Eiropas Savienības un kļuvusi par trešo valsti². Izstāšanās līgumā³ bija paredzēts pārejas periods, kurš beidzās 2020. gada 31. decembrī. Izstāšanās līgumā bija paredzēti arī atdalīšanās noteikumi, kas noteiktās situācijās piemērojami pēc pārejas perioda beigām.

Pārejas perioda laikā Eiropas Savienība un Apvienotā Karaliste vienojās par Tirdzniecības un sadarbības nolīgumu, kurš tika parakstīts 2020. gada 30. decembrī⁴ un kuru provizoriski piemēro no 2021. gada 1. janvāra⁵.

Visām ieinteresētajām personām, sevišķi ekonomikas dalībniekiem, tiek atgādināts par juridisko situāciju, kas ir spēkā kopš pārejas perioda beigām.

Ieteikums ieinteresētajām personām

Lai novērstu šajā paziņojumā izklāstītās sekas, it īpaši tām Apvienotajā Karalistē inkorporētajām sabiedrībām, kuru galvenā vadība vai galvenā darījumdarbības vieta atrodas ES, būtu nepieciešama juridiska konsultācija.

Lūdzam ievērot,

ka šis paziņojums neattiecas uz:

¹ REV3 paziņojumā paskaidrots, ka pārejas perioda beigu juridiskās sekas negroza ES un Apvienotās Karalistes Tirdzniecības un sadarbības nolīgums.

² Trešā valsts ir valsts, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts.

³ Līgums par Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības un Eiropas Atomenerģijas kopienas (OV L 29, 31.1.2020., 7. lpp.) (izstāšanās līgums).

⁴ Tirdzniecības un sadarbības nolīgums starp Eiropas Savienību un Eiropas Atomenerģijas kopienā, no vienas puses, un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, no otras puses (OV L 444, 31.12.2020., 14. lpp.).

⁵ OV L 1, 1.1.2021., 1. lpp.

- ES tiesību aktiem pretmonopola un ES tiesību aktiem sabiedrību apvienošanās jomā (lūdzam ievērot, ka Apvienotās Karalistes izstāšanās nekādi neietekmē ES pretmonopola noteikumu un ES sabiedrību apvienošanās kontroles noteikumu piemērojamību gadījumos, kad ir izpildīti jurisdikcijas noteikšanas kritēriji);
- Eiropas starptautiskajām maksātnešpējas tiesībām;
- ES darba tiesībām, tai skaitā noteikumiem par Eiropas Uzņēmumu padomēm.

Attiecībā uz šiem aspektiem tiek gatavoti vai jau ir publicēti citi paziņojumi⁶.

Kopš pārejas perioda beigām ES noteikumi sabiedrību tiesību jomā Apvienotajai Karalistei vairs nav saistoši. Sekas ir izklāstītas turpmāk tekstā. **Tirdzniecības un sadarbības nolīgums un jo īpaši tā noteikums par valsts režīmu investoriem un viņu uzņēmumiem attiecībā uz to iedibināšanu un saimnieciskās darbības veikšanu**⁷ negroza turpmāk izklāstītās juridiskās sekas.

1. APVIENOTAJĀ KARALISTĒ INKORPORĒTAS SABIEDRĪBAS

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 54. pantā noteiktā brīvība veikt uzņēmējdarbību cita starpā nodrošina vienā dalībvalstī inkorporētas sabiedrības atzīšanu visā Savienībā.

Apvienotajā Karalistē inkorporētas sabiedrības kopš pārejas perioda beigām ir trešās valsts sabiedrības, un tādējādi uz tām neattiecas LESD 54. pants. Tā rezultātā saskaņā ar Tiesas judikatūru dalībvalstīm nav pienākuma atzīt to sabiedrību juridiskas personas statusu (un arī ierobežoto atbildību), kuras ir inkorporētas Apvienotajā Karalistē, bet kuru galvenā vadība vai galvenā darījumdarbības vieta atrodas kādā no ES dalībvalstīm. Apvienotajā Karalistē inkorporētas sabiedrības var atzīt saskaņā ar katras dalībvalsts valsts tiesību aktiem (starptautisko privāttiesību noteikumiem par sabiedrībām un attiecīgi piemērojamajām materiālajām sabiedrību tiesībām) vai starptautiskajiem nolīgumiem. Tā rezultātā — atkarībā no piemērojamajiem valsts vai starptautisko tiesību noteikumiem — šādām sabiedrībām varētu nebūt tiesiska statusa ES un akcionāri varētu būt personīgi atbildīgi par sabiedrības saistībām.

Ja **Apvienotajā Karalistē inkorporētu sabiedrību filiāles atrodas kādā no ES dalībvalstīm**, tās ir trešo valstu sabiedrību filiāles un attiecīgi tām ir saistoši noteikumi, kas attiecas uz trešo valstu sabiedrību filiālēm.

2. ES SABIEDRĪBU TIESĪBAS

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2017/1132 (2017. gada 14. jūnijs) attiecībā uz sabiedrību tiesību daži aspektiem⁸ cita starpā ir ietverti noteikumi par

⁶ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/preparing-end-transition-period_lv

⁷ Sk. Tirdzniecības un sadarbības nolīguma SERVIN.2.3. pantu (Valsts režīms).

⁸ OV L 169, 30.6.2017., 46. lpp.

inkorporēšanu⁹, **kapitāla saglabāšanu un mainīšanu**¹⁰. Direktīvu (ES) 2017/1132 piemēro kapitālsabiedrībām, kas inkorporētas saskaņā ar dalībvalstu tiesību aktiem. Kopš pārejas perioda beigām šie noteikumi Apvienotajai Karalistei vairs nav saistoši. Attiecīgi ieinteresētās personas, tai skaitā darba ņēmēji, kreditori un ieguldītāji, kuri sadarbojas ar Apvienotās Karalistes sabiedrībām, vairs nevarēs paļauties uz šiem ES noteikumiem. Tas nozīmē, piemēram, ka ES noteikumi par konkrētas sabiedrības informācijas (piemēram, dokumentu un precīzu ziņu par dibināšanas aktiem, precīzu ziņu par personām ar sabiedrības pārstāvības tiesībām un šādu personu iecelšanu vai atbrīvošanu, par sabiedrības likvidāciju vai juridiskās adreses maiņu) obligātu sniegšanu uzņēmējdarbības reģistriem vairs nebūs saistoši Apvienotās Karalistes sabiedrībām.

3. PĀRROBEŽU APVIENOŠANĀS

Direktīvā (ES) 2017/1132 arī ietverti procedūras noteikumi attiecībā uz kapitālsabiedrību pārrobežu apvienošanu. Šos noteikumus piemēro kapitālsabiedrībām, kuras reglamentē dalībvalstu tiesību akti un kuras uzskaitītas minētās direktīvas I pielikumā¹¹.

Kopš pārejas perioda beigām šie noteikumi Apvienotajai Karalistei vairs nav saistoši¹². Gadījumos, kad pārejas perioda beigās nav pabeigta kāda pārrobežu apvienošanās, kurā ir iesaistīta Apvienotajā Karalistē inkorporēta sabiedrība, pēc pārejas perioda beigām šai apvienošanai piemēro (valsts) noteikumus par apvienošanu ar trešo valstu sabiedrībām.

4. AKCIONĀRU TIESĪBAS UN IESAISTĪŠANA

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2007/36/EK (2007. gada 11. jūlijs) par biržu sarakstos iekļautu sabiedrību akcionāru konkrētu tiesību izmantošanu¹³ ir ietverti noteikumi par akcionāru konkrētu tiesību izmantošanu, pārredzamības pienākumu, atbildību saistībā ar akciju īpašumtiesībām (t.i., to sabiedrību uzraudzība, kurās ieguldīti līdzekļi, balsošana utt.). Direktīvu 2007/36/EK piemēro sabiedrībām, kuru juridiskā adrese ir dalībvalstī un kuru akcijas atļauts tirgot regulētā tirgū, kas atrodas vai darbojas dalībvalstī¹⁴. ES noteikumi par akcionāru tiesībām un iesaistīšanu kopš pārejas perioda beigām vairs nav saistoši sabiedrībām, kuru juridiskā adrese ir Apvienotajā Karalistē vai kuras ir iekļautas fondu biržas sarakstā tikai Apvienotajā Karalistē.

Komisijas Ieteikumos 2005/162/EK¹⁵ un 2004/913/EK¹⁶ ir aplūkoti tādi jautājumi kā

⁹ Direktīvas (ES) 2017/1132 I sadaļas II nodaļa.

¹⁰ Direktīvas (ES) 2017/1132 I sadaļas IV nodaļa.

¹¹ Direktīvas (ES) 2017/1132 87. panta 1. punkts.

¹² Direktīvas (ES) 2017/1132 I pielikumā iekļautā atsauce uz sabiedrību veidiem Apvienotajā Karalistē kļūst lieka.

¹³ OV L 184, 14.7.2007., 17. lpp.

¹⁴ Direktīvas 2007/36/EK 1. panta 1. punkts.

¹⁵ Komisijas Ieteikums 2005/162/EK (2005. gada 15. februāris) par biržas sarakstā iekļautu sabiedrību direktoru bez izpildpilnvarām vai padomes locekļu un (direktoru) padomes komiteju lomu (OV L 52, 25.2.2005., 51. lpp.).

¹⁶ Komisijas Ieteikums 2005/913/EK (2004. gada 14. decembris), ar ko veicina atbilstošu režīmu biržas

padomes locekļu neatkarība un direktoru atlīdzība. Tajos ir sniegti ieteikumi attiecībā uz padomes locekļu neatkarību no uzņēmējsabiedrības un kontrolējošā akcionāra, padomes komiteju — iecelšanas komitejas, atlīdzības komitejas un revīzijas komitejas — izveidi un biržas sarakstā iekļautu sabiedrību direktoru atlīdzību. Ieteikumus piemēro uzņēmējsabiedrībām, kuras ir iekļautas biržas sarakstā ES regulētos tirgos¹⁷. Šie ieteikumi kopš pārejas perioda beigām vairs nav saistoši Apvienotās Karalistes sabiedrībām vai sabiedrībām, kuras ir iekļautas fondu biržas sarakstā (tikai) Apvienotajā Karalistē.

5. PĀRŅEMŠANAS PIEDĀVĀJUMI

Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2004/25/EK (2004. gada 21. aprīlis) par pārņemšanas piedāvājumiem¹⁸ ir ietverti noteikumi par pārņemšanas piedāvājumiem gadījumos, kad visus vai dažus vērtspapīrus laiž apgrozībā regulētā tirgū vienā vai vairākās dalībvalstīs¹⁹. Gadījumos, kad tirdzniecība ar vērtspapīriem notiek Apvienotajā Karalistē, kopš pārejas perioda beigām šo direktīvu vairs nepiemēro. Gadījumos, kad pārejas perioda beigās nav beidzies kāda pārņemšanas piedāvājuma termiņš, pēc pārejas perioda beigām piemēros valsts noteikumus par pārņemšanas piedāvājumiem.

6. KOMERCREĢISTRU SAVSTARPĒJĀS SAVIENOJAMĪBAS SISTĒMA (*BRIS*)

Dalībvalstu komercreģistri ir savstarpēji savienoti Eiropas centrālajā platformā,²⁰ izmantojot komercreģistru savstarpējās savienojamības sistēmu (*BRIS*). Konkrēta pamatinformācija par ES kapitālsabiedrībām, kuru glabā dalībvalstu uzņēmējdarbības reģistros, ir publiski pieejama Eiropas e-tiesiskuma portālā.²¹ Kopš pārejas perioda beigām sistēmā *BRIS* vairs nenotiek Apvienotās Karalistes komercreģistra informācijas apmaiņa un tā nav pieejama Eiropas e-tiesiskuma portālā.

7. EIROPAS UZŅĒMĒJSABIEDRĪBAS VEIDI

- **Eiropas uzņēmējsabiedrības (*SE*)**²² juridiskajai adresei ES ir jābūt tajā pašā dalībvalstī, kurā ir galvenais birojs²³. Eiropas uzņēmējsabiedrības, kuru juridiskā adrese ir Apvienotajā Karalistē, kopš pārejas perioda beigām vairs nevar izmantot Eiropas uzņēmējsabiedrības statusu. Šādu sabiedrību atzīšana kādā dalībvalstī būs iespējama tikai uz tā paša pamata, kas ir spēkā attiecībā uz citām Apvienotajā Karalistē inkorporētām sabiedrībām (sk. šā paziņojuma 1. punktu).

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2157/2001 2. pantu Eiropas uzņēmējsabiedrību var

sarakstā iekļautu sabiedrību direktoru atlīdzībai (OV L 385, 29.12.2004., 55. lpp.).

¹⁷ Ieteikuma 2005/162/EK 1.1. un 2.1. punkts un Ieteikuma 2004/913/EK 1.1. un 2.2. punkts.

¹⁸ OV L 142, 30.4.2004., 12. lpp.

¹⁹ Direktīvas 2004/25/EK 1. panta 1. punkts.

²⁰ Direktīvas (ES) 2017/1132 22. pants.

²¹ https://e-justice.europa.eu/content_business_registers_at_european_level-105-lv.do

²² Padomes Regula (EK) Nr. 2157/2001 (2001. gada 8. oktobris) par Eiropas uzņēmējsabiedrības (*SE*) statūtiem (OV L 294, 10.11.2001., 1. lpp.).

²³ Regulas (EK) Nr. 2157/2001 7. pants.

dibināt sabiedrības vai citas juridiskas personas, kuras izveidotas ES dalībvalstī un kuru juridiskā adrese un galvenais birojs atrodas ES. Apvienotajā Karalistē inkorporētas sabiedrības kopš pārejas perioda beigām vairs nevar piedalīties Eiropas uzņēmējsabiedrību izveidē. Eiropas uzņēmējsabiedrības, kuru juridiskā adrese pēc pārejas perioda beigām ir Eiropas Savienībā, saglabās savu juridisko statusu, pat ja tās pirms izstāšanās dienas ir izveidojusi Apvienotās Karalistes sabiedrība. Tas pats attiecas uz Eiropas uzņēmējsabiedrību meitas uzņēmumiem²⁴.

- **Eiropas Ekonomisko interešu grupai (EEIG)**²⁵ ir jābūt reģistrētai kādā ES dalībvalstī²⁶. Eiropas Ekonomisko interešu grupas, kuras reģistrētas Apvienotajā Karalistē, kopš pārejas perioda beigām vairs nevar izmantot EEIG statusu.

Saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 2137/85 4. pantu Eiropas Ekonomisko interešu grupas dalībnieki var būt tikai sabiedrības vai citas juridiskas personas, kuras dibinātas kādā ES dalībvalstī un kuru juridiskā adrese un galvenā vadība atrodas ES, vai fiziskas personas, kas sniedz pakalpojumus ES. Gadījumos, kad Apvienotajā Karalistē inkorporētas sabiedrības vai citas Apvienotās Karalistes juridiskās personas ir EEIG dalībnieces un kad fiziskas personas sniedz pakalpojumus tikai Apvienotajā Karalistē, tās kopš pārejas perioda beigām vairs nav EEIG dalībnieces.

- **Eiropas Kooperatīvā sabiedrība (SCE)**²⁷ ir jāizveido ES teritorijā²⁸, un tās juridiskajai adresei ir jābūt tajā pašā ES dalībvalstī, kurā ir galvenais birojs.²⁹ Eiropas kooperatīvās sabiedrības, kuru juridiskā adrese ir Apvienotajā Karalistē, kopš pārejas perioda beigām vairs nevar izmantot SCE statusu.

Regulas (EK) Nr. 1435/2003 2. pantā ir noteikta prasība, ka, lai izveidotu Eiropas Kooperatīvo sabiedrību, fiziskām personām ir jābūt ES pastāvīgajiem iedzīvotājiem un juridiskām personām ir jābūt dibinātām ES. Pēc Apvienotās Karalistes izstāšanās Eiropas kooperatīvajām sabiedrībām arī turpmāk ir jāatbilst šīm prasībām. Ja pārejas perioda beigās vairs netiek izpildītas Regulas (EK) Nr. 1435/2003 2. pantā noteiktās prasības, Eiropas Kooperatīvās sabiedrības SCE statuss izbeidzas.

Komisijas tīmekļvietnēs par sabiedrību tiesībām http://ec.europa.eu/justice/civil/company-law/index_en.htm un par Eiropas Kooperatīvo sabiedrību (https://ec.europa.eu/growth/sectors/social-economy/cooperatives/european-cooperative-society_en) ir sniegta vispārīga informācija. Šīs vietnes vajadzības gadījumā tiks atjauninātas ar papildu informāciju.

²⁴ Regulas (EK) Nr. 2157/2001 2. panta 3. punkts.

²⁵ Padomes Regula (EEK) Nr. 2137/85 (1985. gada 25. jūlijs) par Eiropas Ekonomisko interešu grupām (EEIG) (OV L 199, 31.7.1985., 1. lpp.).

²⁶ Regulas (EEK) Nr. 2137/85 6. pants.

²⁷ Padomes Regula (EK) Nr. 1435/2003 (2003. gada 22. jūlijs) par Eiropas Kooperatīvās sabiedrības (SCE) statūtiem (OV L 207, 18.8.2003., 1. lpp.).

²⁸ Regulas (EK) Nr. 1435/2003 1. panta 1. punkts.

²⁹ Regulas (EK) Nr. 1435/2003 6. pants.

Eiropas Komisija
Tiesiskuma un patērētāju ģenerāldirektorāts
Iekšējā tirgus, rūpniecības, uzņēmējdarbības un MVU ģenerāldirektorāts